

401/2264

התאחדות בולאייר
הספריה

ארבעת בולי ברווזים, כפי שיופיעו
בגלוון בן 12 בול (18.7.1989)

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

10 מדליות לישראלים ב'בולגריה' 89'

המציגים הישראלים שנטלו חלק בתערוכת "בולגריה '89" צוינו במדליות בדרגות שונות, לרבות שתי מדליות זהב גודלות-ב-ב'בולגריה '89' לא הוענקו למציגים הישראלים פרסים נוספים למדליות, כפי שמצוול לעיתים בתערוכות עולמיות.

ואלה הזוכים:

ד"ר ע. אילון – ז迤ב גודול (רפואה);

יוסף חכם – ז迤ב גודול (צילון);

מ. שמואלי – ז迤ב (בולגריה);

מ. שמואלי – מוחאב (רוסיה);

ע. לדני – כסף גודול (טולגרף);

ח. שיפמן – כסף גודול;

ג. רפאל – מוכסף (תורכיה);

ד"ר צ. שמעוני וע. גלסמן – מוכסף (ספרות);

מ. סונדק – מוכסף (ספרות);

א. לין – ארד (ספרות);

נעלה ועידת FEPA

ועידת האיגוד האירופאי של התאחדויות בולאים הידועה בשם "פפה" (פדרציון אירופין פילטליק אסוציאישנס) התקיימה לא מכבר בסופיה בירתו בבולגריה, במסגרת תערוכת הבולים "בולגריה '89".

ישראל, שנתקבלה לאיגוד עוד בעזיה שהתקיימה בפרואה אשתקד, יוצגה הפעם ע"י מציר ההתאחדות לביא באלאו.

בקונגרס האחרון נבחר נשיא האיגוד לתוקופה של שניםיים – האיש, ידיד ישראל, יו"ר תערוכת "لونדון '90" הוא מר אלן הגנס מבריטניה. למציר האיגוד נבחר מר ל. רבkin (יהודי) אף הוא מבריטניה.

הങיות הישראלית בוועידה כללה את מר ל. בלואו ומור י. שבתאי.

בקונגרס הפ"פ שהתקיים במסגרת התערוכה בסופיה היה, בנוסף לשני הנציגים, גם מ. מרקו, ממשקיף. הנציג הישראלי לתערוכה היה מר משה שמואלי.

בוועידה האחורה של "פפה" הוחלט על 3 התערוכות הקרובות:

1992 – בהונגריה;

1993 – בישראל;

1994 – בגרמניה המערבית.

בול ליום הבול

בלאו מזכיר ההתאחדות דיווח לחבר בוועדת תיכנון בולים ברשות הדואר, שמר בילין הודי ע"י תכנית הנפקות לשנים 1990/1990 התקבלה ע"י השר ועדת הסמלים כפי שהמליצה ועדת התיכון, אישרה בול "יום הבול" או "יום הבולאות" כפי שתרכה ההתאחדות. הבול הזה כלל בראשימת הנפקות הקבועות כלומר אמרו כהה בשנת 1989 לכבוד התערוכה המשותפת ספרד, אם תתקיים.

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly Israel Philatelic Federation

בטאון התאחדות בולאי ישראל

EDITOR: ARIE LYNN

REDACTION:

Dr. A. LEIBU, Dr. Z. SHIMONI, Y. TSACHOR

TEL-AVIV, P.O.B. 21224, 61211

MAY-JUNE 1989

(5-6)236

העורך: אריה לין

המערכת: ד"ר א. ליבו, ד"ר צ. שמעוני, י. צחור

ת.ד. 21224, ת"א מיקוד: 61211

סיווּרְתָמוֹת תשמ"ט

בתוכן

2	בהתאחדות
3	בטור אחד
4	ד"ר זמורה, ארכיאולוגיה והמקביה ה-13 .
5	חוותמאות דואר נסיניות
6	200 למחפה החרפתית
7	דואר גמנסיה הרצליה
8-9	שרותי הדואר המוחודשים מירושלים לת"א
10	האמנים יחרימו סמל חיל האוויר
11	דואר שעוכב ע"י מצרים
12-13	בולי שובל וחסרי שובל
14	יודאיקה – פרנץ וורפל וה"כח וינה"
15	בפסחא של טיציאן – משה וישו
16	קונכיה עברית בפלאו
17	הקשת בענן בסט. וינסנט
18	156 בולים ניצחו את קיסר יפן
19	200 למרד על הבאונטי
20-21	מכאן ומכאן
22	מעוניין בחלייפון, מכתבים למערכת
23	בעמונות

כאשר ניסינו לגבות דעתה, על-פי העורות אספינים, על מידות העניין בפרייט חדש זה – מצאנו חילוקי דעתות רבים, אבל השוללים רבים יותר.
נכון שמשמעות יש מן הגלילו הכנסה מסויימת לשירות הבולאי, אך כיוון שהפרייט איננו דואר וגם לא פטללי, הוא עשוי בהירה "להמאס" על האספינים ובכך תגום אמינותו של הבול הישראלי ומזה עליינו להשمر.

אריה לין

בטור אחד

הקץ משופע במכירות פומביות ולא רק של חומר בולאי. לעיתים אין זה סימן טוב, שכן ככל שמתגברת מספר המכירות הפומביות, מתמעט המשך בבית הכספי. אמנם באחרונה לא נסורה אף חנות בוליטים אך גם לא נפתחה. דווקא המכירות הפומביות משגשות.

אין זה סוד שהבולאות עברות משבר, במיוחד האספנות המודרנית והשאלה היא אם המזובר בשבר זמני הקשור בימיון כלכלי, או שמא זהו תהליך מתמשך שהשפעתו מיישרונה.

אם יש "דבר בעטו", הרי זה, בוודאי, הופעתו של קטלוג בולי ישראל, שהופיע לאחרונה עתה. המזובר בהגדורה 11 תש"ח-תש"מ"ח שבודאי נסקור במקומ אחר, אך כאן המקום להקדים ולהגיד יישר מה? הוא מזכיר וועוך במקצתויות ובוואדי יביא תעלת רבה הן לאספן המתחיל והן לותיק.

התאחדות במעוננה החדש, מרוחה ונוח ומישאיינו יודע, נחזר על הכתובת: רח' פינסקר 2, ת"א. המשרד יהיה פתוח ביום ב' 9-12.30; ביום ג' 16.00-18.30; ביום ה' 16.00-18.00. הטל. 295547. נקווה שהבולאים ולא רק מטה-אביב, ימצאו עניין במקום ולא ינחו למאירה להשתעים... בקרוב צפיה במקום גם ספריה בולאית ויתכן שהיא יהוה מוקד משיכה.

דף מזכרת החדשניים, המופיעים מטעם רשות הדואר, הם אולי נמכרים לא רע, אך ספק אם יש בהם צורך כלל וכלל. הכוונה לגלגולות קרוטון צבעוניים המופיעים על-פי הזנת מוסדות שונים, לכבודם מופיע בול מיוחד ומוסבעת חותמת מיוחדת. רשות הדואר מוכרת את כל מהדורות הדף לזמן וזה מפיצו במחיר שהוא קבוע.

בינוי: ד"ר זמורה, ארכיאולוגיה והמכביה ה-13

הគורת הצלבנית היא משיש, מכנסיות העלייה של הר הזיתים, במרכזה הכנסייה בנו מבנה כיפתי שנתר על כנו עד ימינו ומצבתו בכותרות נאות, שעל אחת מהן מוגלים בעלי חיים מיתולוגיים.

התבליט שבבול השני הוא מראמון כלפי בית אומיה. הארמון היה עשיר בקישוטי טיח מצויר (פרסקאות). בבול מופיע תבליט גיאומטרי של ריבוע ושני מעויינים שבמרכזם "רוזטה".

שני בולי ארכיאולוגיים ירושלים הם המשך לבולים בנושא זה שכבר הופיעו בסידורה מתמשכת, מן המניין.

למכביה ה-13 – בול אחד

על אף שבתכנית המקורית היו כמה בולים לרוג' המכביה ה-13, יופיע רק בול אחד, בעל ציר סימלי, פרי מכחולו של דן רייזינגר. הבול בערך נקוב של 80-agorot, אף שנראה "צנעה" ולא יומרini בעיצומו, עבדו עליו, נוסף לדן רייזינגר גם רפי דיני ומיכה גלי (?).

סמל המכבייה, שהוותק לבול הוא. אול', נאה, אך ציר מרכז בבול הוא פחות מעוניין.

ב-11 ביוני 1989 הופיעו ארבעה בולי ישראלי חדשים: בול דיוקן ד"ר משה זמורה, נשיאו הראשון של בית המשפט העליון בישראל; שני בולי ארכיאולוגיה בירושלים ובול המכבייה ה-13.

בול ד"ר זמורה עוצב בידי צבי נרקיס וערך הנקוב הוא 90-agorot.

זמורה נולד ב-1888 בקיינסבורג בפרוסיה שבגרמניה הקיסרית, בן להורים שבאו מروسיה. בנווריו למד עברית ונתקנס לציונות, בעיקר כהשפעת רעייתו, אסתר הורביץ, ממינסק, קרובת משפחתו של שניאור זלמן רובשוב, לימים נשיא מדינת-ישראל. במלחמת העולם הראשונה גויס לצבא וונצע בקרבות.

בתום המלחמה סיים לימודיו וקיים תואר דוקטור למשפטים. בברלין יהל אולפן לעברית ובשנת 1921 עלה ארצה.

בירושלים נתפרסם ד"ר זמורה כמשפטן מעולה. היה עורך דין של חברת העובדים. עם קום המדינה נתמנה לנשיא בית המשפט ובתקיך זה כיהן כשנים עד מחלתו. האנושה כשתת 1954 הוא נפטר ב-1961.

על ד"ר משה זמורה נאמר שהוא הטבע חותמו על דרכיו ניהולה של מערכת השיפוט בישראל, היה בקי ולומד בספרות אירופית ומקורה מאוד לספרדים העברים. יישום החוק לא היה לו למטרה בפני עצמה אלא מכשיר לעשיית צדק.

כותרת צלבנית ותבליט מוסלמי

שני בולי ארכיאולוגיה בירושלים מהתאריכים כותרת צלבנית מן המאות י"ב ו-ו"ג (בבול בן 80-agorot) ותבליט מוסלמי מן המאה ה-8 (בבול בן 70-agorot). הבולים עוצבו על ידי איליאר וייסוף.

חותמות דואר נסיוניות

מאת ב. פיקסלר ו. נכטיל

בחודשים יולי – אוגוסט 1988 הועברו עי' השירות הבולאי, לבתי דואר וסניפים ב-14 יישובים בארץ, כרבע ל-100 חותמות-דואר מסוג חדש, גודלות יורה מחותמות הרגילים.

לחותמות תאריכים מסתובבים ובשורה אחת במקום בשתי שורות.

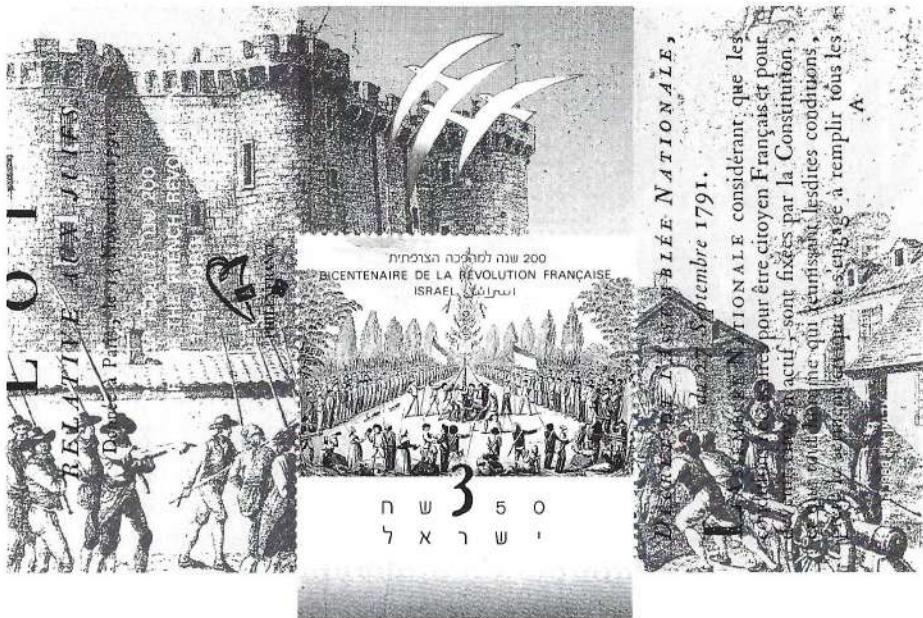
בכל החותמות החדשות ישנו מספר זיהוי – כמו בכל חותמות-הזרואר הוא זהה עם מספר זיהוי של החותמת הרגילה. מכיוון שהחותמות החדשות הן נסיוניות, לא הפסיקו – ברוב המקומות – להשתמש בחותמות הרגילים, כך שבעת ובუונה אחת השתמשו בשתי חותמות שונות בעלות מספר זיהוי זהה.

當然, חותמות אלה הוכנסו לשימוש לנסיון,อลומ אין לנו פרטיים מלאים אם הופעלו כל החותמות ובאייה תאריך הופעלה כל חותמת וחותמת.

בתאריך 7.9.88 נתקלנו במעטפה שנשלחה מדו"ר בתל אביב-יפו מוחתמת בחותמת מכונה מסוג חדש, שבמוקום התאריך מופיעים הקווים, הספרות והנקודות כדלהלן: **9-09-8-8-09** (סך הכל 10 סימנים), באמצעות החותמת. במקומות שם היישוב בשלוש השפות, מופיע עיגול שחור רחב. התופס שני שליש של החותמת ובשליש התחתון מופיע פס יותר רחב שחור. אין לנו פרטיים נוספים, ולא ידוע לנו ביןתיים, היכן משתמשים בחותמת ואם זו חותמת לנסיון.

הפגנת שמחה סביב' עז החירות. משמאל – המונימ חמושים לפני הבסטיליה – מימין – נסח צו האמנציפציה על רקע חיילי המהפכה, מעל הבול סמל 200 (מאתים) שנה למהפכה – העיטורים המשמולים חרות שיויון ואחותה.

"הצרפתית" אירע ב-14.7.1789. פאריס נסעה על פיטורי שרים שקבע לואי ה-16 (בבחינתו אישתו מריה אנטואנט) ומינה תחתם שרים ממתנגדי התקונים. הופכו ידיעות בדבר ריקוז צבא ופרצו מהומות בפרברים, תוך הפגנות והתגשויות עם יחידות צבא. למחות התאorganה מיליציה עירונית שבראשה עמד המركזי דה לה פיט וחולק נשק לאזרחים. בית הכלא הנודע של הבסטיליה, בו הוחזקו אסירים מדינאים ובו הוחזק גם נשק, הותפרק ונחרס ב-14 ביולי ומכאן ואילך התדרדרו הדברים עד להוצאה להורג של משפטת המלוכה בשנת 1793, שילוטו הטירוף של רובספייר והוציאו להורג של זה האחרון בשנת 1794. חוסר הרמונייה שלשלטה בין יוצרי המהפכה הזכה לדיקטטורה והשלטון בצרפת נפל כפרי בשל לידיו של הקורוסטקי המוכשר נפוליאון בונפרטה שהוכתר ב-1804 כאימפרטור של צרפת בברכתו הגדולה של האפיפיור.

לכבוד 200 לפרוץ המהפכה הנפיקו, כאמור, משרדיו דואר במדינות רבות בולטים וגילגולנות מצarterת.

בראש וראשונה צraft, המקימת בימי האזכור הללו (17.7.1989 – 7) תערוכת בולים עולמית, אויל הגדולה שהיתה אי פעם בעולם.

הchalchla להנפיק בול ישראלי לכבוד שנת ה-200 למהפכה הצרפתית, היא בהחלט במקומו.

המדובר במבחן עולמי של عشرות מדינות, כך שהבול הישראלי יופץ ברבים ומצאוabaloomim בין בולי השירות מדינות אחרות, שגם הן בין המנציחות את המאורע החשוב, ולא רק בההיסטוריה של צרפת.

המהפכה הייתה מאורע בעל חשיבות מכרעת, בעקביו הגיעו כל העולם. האיפינאים – עקרונות ריבונות העם, חרות הפרט ושינויו בפניו השפיעו על העולם כולו.

הגורמים למהפכה ניתנים לראות בהיסטוריה של צרפת ותונעת ההשכלה שהפיצה רעיונות מדיניים ותרבותיים. הייתה ביקורת קשה על המציאות החברתית והמדינית בסוף המאה ה-18.

העיריות ודיכוי החירות, מסוי כבד שהותל בכיסו ושורותים על העם הצרפתי כדי למן את מלחמות לואי ה-14, בעיות כלכלת וקשיים כספיים של המלוכה הם ללא ספק, מן הסיבות המיידיות למהפכה.

בשלביה הראשוניים של המהפכה הייתה מהפכת האристוקרטיה (1789-1787), בתקופת לואי ה-14 שנSTITIMERA בניצחון המלוכה. מה שמכונה "המהפכה

בול להישג הגרפיה

לربים ידועה התופעה של "דוואר הרצilia" והכוונה לשותיזידואר שקיים תלמידי הגימנסיה העברית הראשונה, הרצilia, בראשית קיומו של המוסד, כאשר נתבקשו לחלק דוואר, בעיקר ברכות, בתקופה שלא היה עדין דוואר מנדורי מסודר.

המודור בתקופה שלטון הטורקים שהאכולוסיה לא בדוק שבעה נחת מן האדמיניסטרציה הכלכלית, לרבות סיודרי הדואר.

ב-1913 החליטו תלמידי הרצilia, חברי מועדון "הרציל" לקבעו עבודות בנושא הדואר העברי וקבעו תיבות בchlor-lben לצד התיבות של הדואר הרשמי ביעילות היהודית של תלמידי הגימנסיה.

בשנה לאחר מכן (1914) שופר השירות ונמסר שני שביביל מכתבו בשני בולים נס"ל, ייחשב המכתב ככתב "רשות" ויעבר לתעודה בטור תשומת לב. השירות פעל בתקופה קצרה למדוי אף התרחיב עד פתיחת קווה בצפון וגדורה בדרום.

המכתבים מתקופה זו נדיירים למדוי; עד כמה שיודיעו, הועברו בדוואר "מועדון הרצilia", רק בתקופת 12 הימים שבין ערב המכירה השנה ליום הקיפורים של שנת 1913, כ-4000 (!) מכתבים מסווג זה. מכתב כזה נמצא עתה במכירה פומבית של בול ד"ר ואלך, שתתקיים בשני ימי מכירה – 4 ו-5 ביולי 1989 במועדון העמותה הבולאית בתל-אביב. במכירה 1842 פריטים שונים מכל הולמים עם דוש על ארץ הקודש, שואה, מנהלת העם וישראלים במצרים.

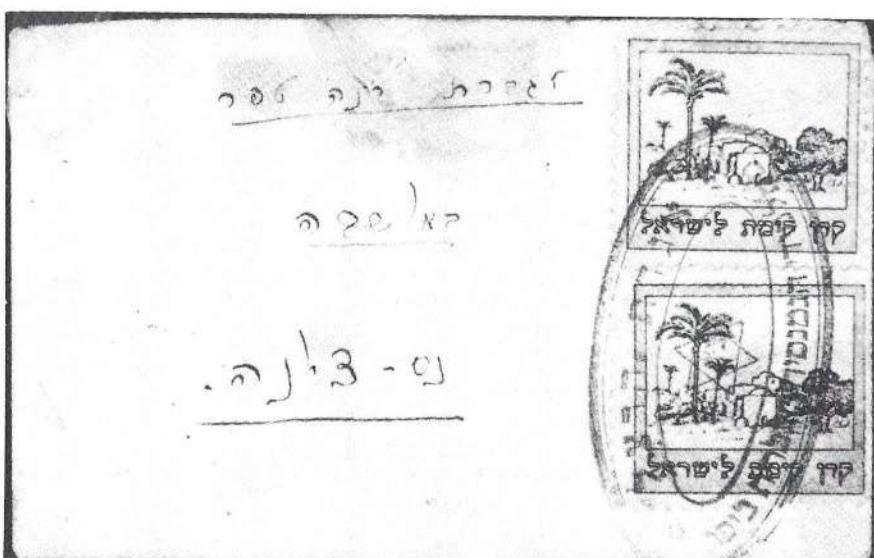
המכתב המובא בז'ה
בוביל בשני בולים והוא
נחשב כנראה, כמכתב
רשום. החותמת
שליליגי הבולים היא
של הגימנסיה ביפו.

התערוכה הראשונה המציגת את הישג הגרפיה הארץ ישראלית, נערכה ביריד המזרח, 1936, ולקחו בה חלק 18 חברות האגודה.

בנរפקה הארץ-ישראלית בשנות ה-30 וה-40 נוצרו סמלים ודימויים שלילו את המאבק על בסיסו והפתחות תוצרת הארץ והפכו לנכסים צאן ברזל של הנוף התרבותי בארץ.

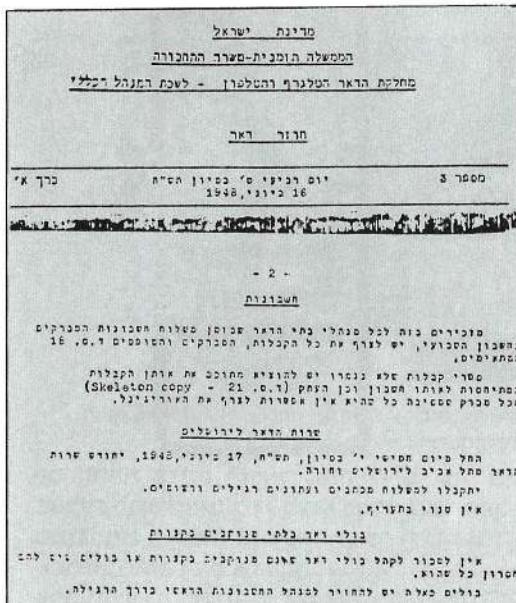
עם הקמת מדינת ישראל בשנת 1948, שוב באה פעילות הגרפיים לידי ביתו לצורך עיצוב סמלים ממלכתיים – סמל המדינה, סמליל חילות צה"ל, שטרות, בולים וכיוצא באלה. עתה יופיע בול מיוחד, פרי מכחולו של גד אלמליח, המבטאת את השילוב בין הטכנולוגיה ובין השראת המ徵 – יום ההופעה – 18.7.1989

שירותי הדואר המודרניים בין ירושלים לת"א

מאת ד"ר י. רימון

שהצטבר בירושלים במהלך המצור, היו שני אירועים יהודים במינם, וכך לא ניתן לראותם כחלק מהIRQ של דואר רגיל. נכון, תאריך ה-17 ביוני אינו יכול להיחשב כתאריך הרלוונטי של חידוש שירות הדואר, עפ"י חומר הדואר שועמוד לרשותנו עתה.

מספר עדויות מה דואר, רומות על כך שהשירה הראשונה ואולי גם השניה, הביאו דברי דואר כמו בולים ומכתבים לירושלים, בנוסף לשלוחות שקי דואר מתוכן העיר. גם אם זה נכון, והשירותות אכן הביאו דואר בשני הכוונים – אל מתוכן העיר, עדין אין לראות בהן שירות דואר רגיל. עד כה, כל הדואר שחולק בירושלים עד ל-17 ביוני, ונitin לחת לו תאריך ע"י סימון הגעתו או העברתו, שיק לאות שתי השירותות. זה מוגדים את העבודה שלא היה כל שירות משולח ושמיים אחרים מלבד שירות אילו, במהלך תקופה זו.

אם כך, מתי, החל שירות הדואר הרגילי? על מנת לענות על שאלת זו, علينا להסתמך על דוגמאות שנשלחו בירושלים לאחר שעבבה השירה השנייה (כלומר, לאחר ה-22 ביוני) והגיעה לת"א לאחר מכן. דוגמאות אילו יכולות למצמצם את התאריך המבוקש ליום או יומיים.

פריט דואר צהה המוקדם ביותר, המידע למחבר, היה

להסתורוונים של שירות הדואר חשוב לקבוע את התאריך בו נקבעו מחדש שירות הדואר הרגילים, לאחר הפסקה שנגרכה עקב שינוי האדמיניסטרציה של הדואר או עקב המצור. במקרה של המצור זו מועלם באופן חד משמעי, ולא ברור אפילו היום, כיצד המצור מבחן הדואר, הסתכם בזרה עיליה.

לאחרונה, ראה כותב שורות אלה, גליה ושי מסמכים, אחד בעיתון מזמן המצור והשני שייך להנחלת הדואר, ואולי איירו נושא מעורפל זה, באור חזק יותר.

במחקר הנרחב של פלורי על תקופת הממתנה של 1948 – אין כל תשובה מדויקת באשר לשאלת חידוש שירות הדואר. בנושא של מכתבים שליחיים, הוא כותב: "שירותי דואר נורמליים חוזשו לאחר ה-25 ביוני 1948".

אולם בכל זאת לא מצוין תאריך מדויק לחידוש שירותים אילו.

בתחליה דומה שהיה זו כוונת סמכיות הדואר לחישב את שירות הדואר ב-17 ביוני – ביום בו שירת הלוי הראשונה עזבה לכיוון ררושלים, ויום אחד לפני שחזרה לת"א וברשורת דואר של הדואר הישראלי – זו מומחשת בחומר מס' 3 של הדואר הישראלי – הקובע יחד עם מידע נוסף, גם שירות הדואר מת"א לירושלים (בחזרה) יחוידו החל מיום חמישי, ה-17 ביוני 1948. דואר רגיל ורשום ועיתונים – התקבלו למשלח אילו כל שינוי בתעריפים.

יתכן והודעה זו התכוונה לדואר השירה ולא לשירות דואר רגילים מתmeshיכים שטרם נקבעו סופית בתאריך זה.

הודעה דומה נמצאה ע"י המחבר, בעיתון משוכפל שהוצע ע"י מועצת העובדים היישולניים (ביטאון של איגוד העובדים של ההסתדרות) בתקופת המצור.

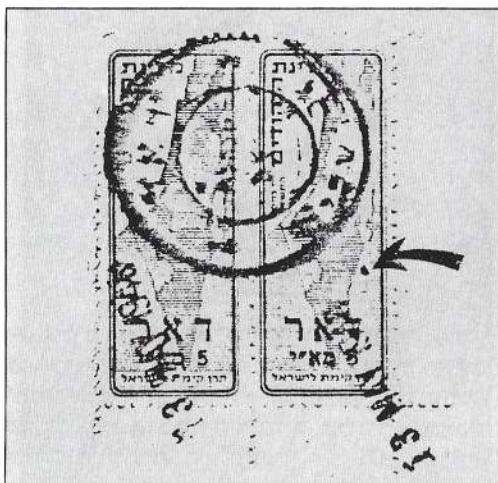
בגילוון מתאריך ה-17 ביוני – אנו מוצאים את ההודעה הבאה: "חחל מיום, שירות הדואר לת"א ובזרה יחוידו. על עתה רק מכתבים וגליים ורשומים ועיתונים יתקבלו לצורך משולח".

הודעה זו מתאימה עד להודעת הדואר, ובכך נרמז שיתיכון וה-17 ביוני הוא התאריך אותו מוחפשים. הגדרת המונח "שירותי דואר רגילים" נחוצה כאן. בשורותים הבאים הכוונה היא למכתב שנשלח בתאריך מסוים ישלח שירות ליעדו דרך נתיבים שקבעו מראש ובאמצעי תעבורה שפועלים באופן סדרי ובפסיקות תכופות.

במונט זה, שתי שירות הלוי שנשאו את הדואר

"הרים" ו"אגמים" בbole מנהל העם

הוואריאציה הידועה בשם "אגם", שהיא כתם לבן דמוי אגם צפוני מ Alias, המופיע על כל בולו של מנהלת העם של ירושלים, ידועה למדוי. פחות ידועה התופעה בשם "הר", זו ואריואציה נדירה הרבה יותר והכוונה לכטם צבועני גדול יותר, דרומית מים המלח שניתו לכנותו "וואריואצית ההר", כתם זה נראה על אחד מבולי מנהלת העם מירושלים, שערכו 5 מיל. (כתבם נראה על גבי הבולים בערך זה, שהופיעו בהנפקה השנייה של בולי ירושלים). הכתבם הוא צבע

חום, בדומה לצבע הבול ואם כי אין זה ואריואציה שופיע על כל הבולים כמו זו של "אגם אילית", הרי שידועים לפחות מספר גילונות עם בולים כאלה שהכתם מופיע תמיד באותה תנוצה בגילון כמו "וואריואצית האגם".

ד"ר צבי שמעוני

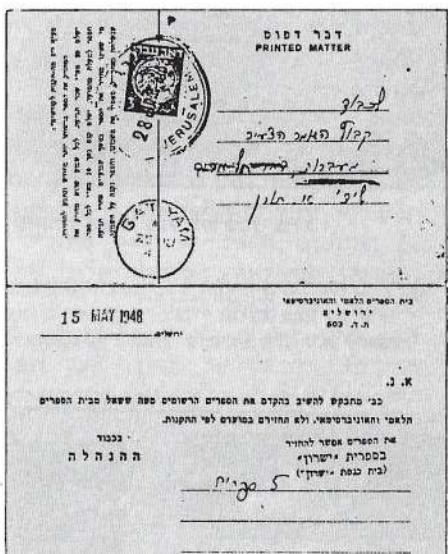
ד"ר יוסף ואלך

מכירות פומביות של
בולטים, מעטרות
ואמצעי תשלומים

PUBLIC AUCTIONS
ISRAEL and HOLYLAND
SPECIALIST
Dr. JOSEF WALLACH
P.O.BOX 1414 REHOVOT
Phone 08-467274, 461010

מכتب רשום שנשלח בירושלים - ב-28 ביוני, כחודש מת הגעתו לת"א היא מתאריך ה-1 ביולי, אלום גלויה שלא נשלחה למקום הנכוון, שנמצאה מאוחר יותר, מראה שהתאריך אותו אנו מחפשים נع בין ה-23 לבין ה-25 ביוני 1948. הגלואה הינה בקשה מודפסת להציג ספרים מושאלים בספרייה הלאומית. היא הוצאה ב-15 במאי 1948. בשל המדור היא נשלחה רק ב-23 ביוני.

הגענו היה חבר קיבוץ מעברות בעמק חפר, שlid נתניה, אלום הכתובת על גבי הגלואה נמצא שגוייה והכתובת. קיבוץ מעברות, דואר ת"א, בילבלה את הפkid הממיין, כנאה, שלא ידע היכן ממוקם קיבוץ זה ולכן שלח את הגלואה בטיעות לבתים. חוותה בתים הוטבעה על הגלואה ב-25 ביוני, שחילק מהכתובות (דואר ת"א) נמחק בטע אדום והמילה "מעברות" הודgesה באדום.

שליחת הגלואה בכיוון שגוי מאפשרת לנו לקבוע בוודאות שהגלואה הייתה עדין בירושלים ב-23 ביוני, עברה דרך דואר ת"א ונמצאה בתים ב-25 ביוני 1948. כמו כן, ידוע לנו שלא היה זה פריט דואר של שליחים או של שיירה.

זה מוכיח, שלפחות בין ה-23 ל-25 ביוני, כבר פעלה שירות דואר רגיל בין ירושלים לת"א. הצהרה זו מביעה על תאריך חדשיה הדואר שהוא מוקדם מכל שהוא ידוע קודם לכך.

כמו שנקו לנו כל המידע המבוסס על דוגמאות ידועות בהוויה, ישונה אויל התאריך אם נגלה דוגמאות המצביעות על תאריך מוקדם יותר. אלום, עד אז, עלינו לראות את התאריכים של 23-25 ביוני כתאריכים הידועים המוקדמים ביותר, בהם פעל השירות דואר רגיל אל ירושלים ומתוכה.

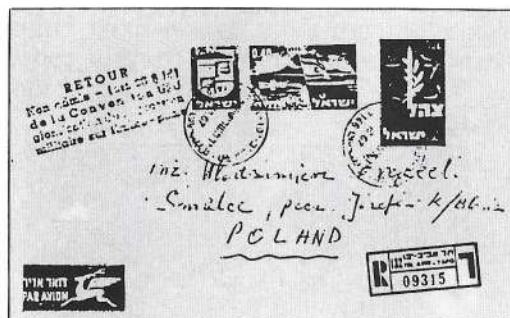
האומנם יחרימו סמל חיל האויר?

שלא להשתמש בבולים שיש בהן מסימני היבוש של מלכות ששת הימים או בולים עם סימלי צה"ל. כך נהגו גם פולין ומרוח גרמניה. לעיתים הוחזו המכתבים ארצה ולא העברו למוענים שם. פחות מובן לנו מה הייתה הסיבה שרומניה החרימה בשעתו את בולי הפליטים שלנו, שראוים באחד מהם משפחה תימנית על מרובד הקסמים – בול זה הוחרם ברומניה.

בשנות ה-70 הגיעו ארצה מכתבים מיהודים בברית המועצות שביקשו שלא להשתמש בbole צה"ל שונים, שכן אלה מוחרים שם ואינו ביטחון שהמכתבים יגיעו. בשנים האחרונות לא נশמע על חרם מסוג זה.

נזכרנו בחומרות הבளאות, מושם שלקראת יום העצמאות הופיע אצלנו לא רק בול עם אנדרטה לioni חיל האויר, אלא שבחותמת המזוהה ליום הופעת הבול ב-30 באפריל, מופיע סמל חיל האויר.

נראה, שהפעם אין סכנה שהבול והחותמת יוחרמו בברית המועצות ובודאי גם לא במצרים ...

מכבת שהוחזר מפולין בשל בול בבויל ע"ל

המכתבים שהוחזו מגרמניה המזרחית הוחתמו בדרכ' כל בחותמות מיוחדות, אולם צורף אליהם פרט עם הסבר במכוונת כתיבה על "පטל" שבמכתב שלא ניתן להעבירו. לטעמיים.

היו זמינים שכמה מבולי ישראל הוחרמו על ידי לפחות ארבע מדינות – ברית המועצות, פולין, גרמניה המזרחית ורומניה. לגבי ארבע המדינות יש אכן הוכחות שדבריידואר שהו מובילים בבולים מסויימים הוחרמו בהן ותוויות ישראל אף מתבקש

מכבת שהוחרמו בברית המועצות והוחזר לישראל בשל "בול מלחמה" לפי סעיף 28 בחוקת U.P.U.

את כל המכabbim שתפסו לנמלי המוצא, וזאת לאחר שפתחו וצינרו את כולם. התאריך מוחודש ספטמבר, שמאמרו של מ. סיגל מצין הוא נearer התאריך שבו המכabb נשלח שנית הארץ.

מצא בע"מ
החברה למכירות פומביות
PUBLIC AUCTIONS
Matsa Company Ltd.
5, Druyanov Street, Clal Building

אנו מקיימים מכירות פומביות רבת-התקף בתחום האיסטים:
'בולי ישראלי וחוץ' 'חולילנד'
'התקופה ההיסטורית' 'תקופת המנדט'
'מנחתת-העם' 'דאר צבאי'
'תולדות הדאר' 'תקופת השאה'
'קק"ל' 'נויות' 'גלוות'
'יודאיקה'.....
'ציונות' 'מסמכים' 'אוטוגראפים'
'שטר-יכס' 'מטבעות' 'מולדות'
תל-אביב, רח' דרווינוב 5 בית כלל
טל. 03-295618, 03-292813

במהשך למאמרו של מ. סיגל בחוברת 30/29 עמוד 498 ב"תולדות הדואר בארץ הקודש" הייתי רוצה להוסיף לנו שא, באמצעות שתי דוגמאות מעניות, באוטו עניין:

א. המכabb מבחן מבנק שברומא, לסניף של בנק דיסקונט בירושלים, זאת בתאריך 22 באפריל 1948, כלומר יומיים לאחר תחילת המצור על ירושלים, דבר שכמובן ברומה לא ידע.

המכabb יצא (בדאר אויר) את רומה בתאריך 24 באפריל ודרך ארץ נטא נטא עליידי המצריים. החותמת המצרית ומונית הצנורא המצרית שבפני המכabb מוכחות שהמכabb נפתח וצונר עליידי שלטונות מצריים.

מהחותמות הישראלית שמאחור, רואים שבתאריך מאוחר כלשהו החזירו המצרים את המכabb, ואילו הוא הוטס שנייה לישראל והגע לשדה התעופה של חיפה, שהיה בשימוש באותו הימים, והוא תחליף לשדה התעופה לוד שעדיין לא נכב ויה מוחזק עליידי העربים. המכabb הגיע לפיה החותמת הישראלית לחיפה בתאריך 18 באוגוסט ולאחר 4 ימים בתאריך 22 באוגוסט, הגיע סוף כל סוף לירושלים, שרינהה כבר משוחררת ולאחר המצור.

לא ספק דוגמא נדירה של המכabb רשום מתוקף החרום של 1948, שעל אף כל "התלאות" הגיע לאחר ארבעה חודשים ליעדו, בירושלים.

ב. המכabb דאר אויר מסחרי שנשלח מבומבי הודי, בתאריך 21 באפריל 1948 לتل-אביב. כמו קודמו, הוא עוכב עליידי המצריים, נפתח וצונר על ידם.

על-פי חותמות הדאר היהודי שמאחור, החזירו המצרים את המכabb לבומבי בתאריך 11 באוגוסט 1948, וזאת לאחר שלשה וחצי חודשים.

הдар היהודי החזר את המכabb לשולח ב-12 באוגוסט לאחר שצין בחותמת (שרות דואר אויר בלתי אפשרי).

שני המכabbים, מוכיחים, נניראה, שמתו שהוא בתחילת חדש אוגוסט 1948, החזירו המצרים

התאחדות בולאי ישראל מברכת את חברנו בעממותה בולאי נתניה לרול חינויות ה"בר-מצוא" לקיים המועדון.

עמוק הפער בין בולי שובל וחסרי שובל עדיף שובל חתום מבול בלתי חתום ללא שובל

מאט אריה לין

המשמעותי, שהמשחר מנהל ברובו בבולי שובל. הסוחרים אינם מחזיקים כלל בולי ישראל ללא שובלים, פרט למספר בולים מן הסדרות הראשונות עם הבולים הקלאסיים של ישראל, כמו הדואר העברי או דמי-דואר, שמחירותיהם יקרים גם בולי שובלם.

שובל בלתי בתוג, מקורי, בדמי דואר 1948

בבולי השנים הראשונות יש לעיתים פער גודל בין בולי שובל למעטפה עם שובל כשהמעטפה יקרה בהרבה. גם המשחר בבולים חתום מנהל בעיקר בboleים בעלי שובל. בולים חסרי שובל, המוסרים מן המכתבים, נמכרים בכמותות במשקל, או בחבילות לאספנאים עיריים ומחילים.

bolelim ma'ozim - לשני מילויים

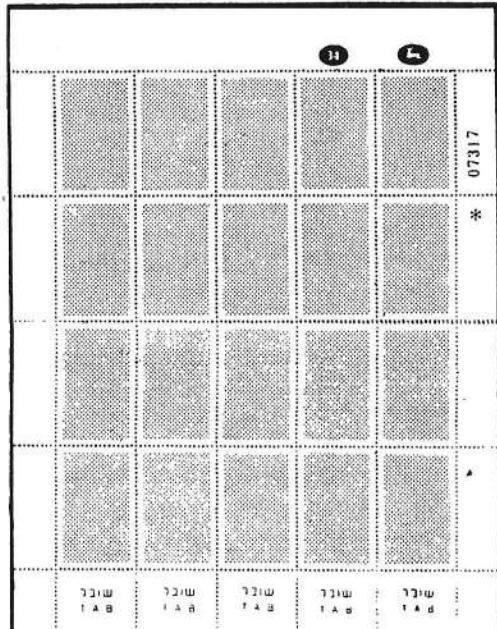
הבדלי המחיר הם גדולים כל כך עד שקשה לתפוס מידע השובל, הנמצא, בדרך כלל, בכל בול וביעי או חמישית הצלחה להתעלות בוצרה המעליה אותו למחיר גבוה לעתים פי מאה וחמשה. הדבר בולט במיוחד בboleים חתום הראשונות של בולינו שמחירותיהם הגיעו לשיאים חסרי תקדים בbole העולם. הפרה בין בولي שובל ובולים ללא שובל של בולי השנים האחרונות איננו גדול, אולם הבולים חסרי שובל הבלתי חתוםים כלל לא נסחרים.

השובל, הצמוד לשורת הבולים התחתונה בכל גלון בולי ישראל, אינו המצאה ישראלית, אולם בשחר הבולים הוא תופעה ספציפית בלבדית לבולי ישראל. הבוגרים היו הראשונים שהנפיקו בול-דואר עם שובלם ואחריהם היו עוד מדינות שפה ושם הדפיסו בולים כאלה. לכל אלה היו סיבות שונות לרבות פירסומת מסחרית כמו באחדים מבולי איטליה, חברות מסחריות ביקשו לפרסם מוצרייהם באמצעות השובל הצמוד לבולים. סיבה אחרת הינה לבולים. אלה הדפיסו שובלם מכמה מובליהם בהם צוין שימושם בbole זה מבקש לא להביא את המכתב למען ביום ראשון בשבוע. (חו בשימוש בסוף המאה הקדומה).

לשובל הישראלי מטרה אחרת: הוא נועד לתת הסבר רחיב יותר לנושא הבול ואם כי העקרון לא נשמר, נשארו השובלים חלק בלתי נפרד מבולינו ולא יתכן היום אוסף רציני של בולי ישראל ללא בולי שובל. מספר רב של בולי ישראל הופיעו עם שובל מונקב בתחוםו ואחריו פס לבן של שובל הניר. פס זה הוא למעשה העיקר, שכן בלאו נקרא השובל "חצי שובל" וערך הכספי של הבול נקבע בהתאם למצבו של השובל.

העד שול השובל מוריד כ-30% – 40% מערך הבול. תופעת חסאי שובלם נעלמה לגבי הבולים החדשים שכן הדואר מנע עתה להדפיס שובלם עם ניקוב, שכן שובל חתוך בלבד ובדרך זו נעלמה בעיית חסאי שובלם. היא לא נעלמה, כמובן, לגבי בולים בני העשור הראשון מהווים מקור לאיופים (תיקוני בולים על ידי הדבקה "אומנותית" של פיסות נייר לחצאי השובל).

שני בולי דואר עברי כפי שהופיעו בסידור המקורית

שני בולי דואר עברי כנ"ל שהופיעו – עם שובל שגוי

גלוון אשנב וגיל – 5 שובלים

להלן טבלת המחירים להשוואה של כמה מבולי ישראל בתקופות שונות:

הבול (המחיר בש"ח)	שובל לא שובל	שובל עם שובל	מעטפה לא שובל	מעטפה עם שובל
דואר עברי 50 – פר'	6	230	30	440
דואר עברי 1000-250 פר'	400	–	900	10.000
ירושלים 1949	5-	–	1.80	60
איגוד הדואר 1950	5.50	120	2.30	120
עשרות – 1950	11	250	18.	720
המכביה ה-3	4	80	2.40	100.
תל-אביב 51	0.70	80	0.40	40
קק"ל	1.30	210	1.30	185
יפו 1953	12.-	60	4.80	155
אור 1954	4.-	13	0.70	6
כתובות 1978	–	0.90	0.75	0.90
קוצ'ים 1980	–	1.40	1.20	1.40
אוסטרליה 1988	–	2.70	–	2.20
הגודדים העבריים	–	4.50	–	4.00

שובל אופקי – ההסביר מאנך

המטפות עם שובל נדירות ונחרות בהתאם להיעע ובירוקש.

בשנים האחרונות אין מושך במטפות ללא שובל

אין מושך בבולים ומטפות ללא שובליהם והמחירים זרים לשובלים.

חמי שובל מן השנים הראשונות נשחים על פי הצע ובירוקש, כנ"ל ללא דעת.

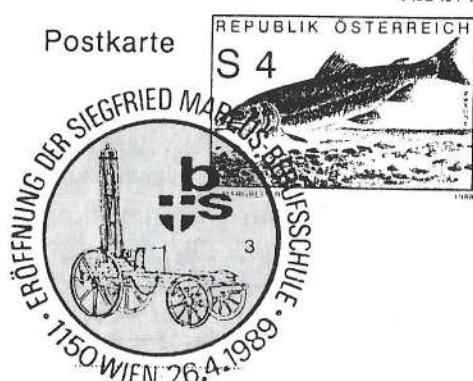
בגרמניה – פרץ ורפל באוסטריה – "הכוח וינה"

מנציג'ודז סיני

אנו מזכירם מדי פעם מיני מנציג'ודז המופיעים בובליז'ואר, לעתים ללא כל קשר עם יהדות, כמו למשל, בנפאל, ניגריה ואוליו אף במרוקו. יש מקרים של מגן-דוד יש דוקא משמעות יהודית, כמו בספרד, שם ציינו במגן-דוד את עובדת הולדו של האיש ובצלב את העובדה שהתנצרו בלחץ האינקוויזיציה.

בקוריאה הופיע מגן דוד על קיברות חללים יהודים בעקבות הארכות הברית ויש כמובן עוד דוגמאות כאלה. בשנים האחרונות הופיע מגן-דוד בחותמות או בוליז'ואר אריס, דוקא בהקשר עם ישראל ומדינת ישראל. ברוב המקרים יש, כמובן, הסברים, לפחות מגן-דוד, פרט למקורה שלפנינו. בשבועו קבלנו דוגמת חותמת דואר סיני, מטאיין, שההסרבר בא כמובן בשפה הסינית ולנו אין כל מושג לסייע הצורה המזקירה מגן-דוד. ה"מגן דוד" המורכב מפרטים גראפיים שונים הוא במרכז החותמת ומסביב הטקסט הסיני, אך אין לנו מושג מה תומכו.

חותמת מיוחדת לפתיחת בית מקצועי לע"ש זינגרוד מרוקס, מעציא יהודי

בול דואר יהודי חדש צפוי בשנה הבאה בגרמניה המערבית, במלואות מאה שנה להולדתו של הספר*היהודי-בוהמי, פרץ ורפל* (1890-1945); לפחות שניים מספריו של ורפל תורגמו לעברית ("ארבעים הימים של משה דאג" ו"שירת ברנדט") ואולם מבקרים וראים בספרו "טהורי הלב" את יצירתו החשובה ביותר (רומאן על אוסטריה שלפני מלחמת העולם השנייה).

פרץ ורפל בפראג שבעצם סלובקיה וגדל בחו"ג יהודים זוברי השפה הגרמנית והשתיין לסופרים תחילה כתב שירים ואחרכך מחזות ורומנים. ורפל שירת בזאת האוסטרי וב-1938 ברוח מאוסטריה לצרפת ואחרכך היגר לארה"ב. הוא מת בклиפורניה.abei מלדיב הנפיקו לו לאיכרו של ורפל ועתה גם גרמניה, כמחווה לסופר בן התרבות הגרמנית. בול ורפל הגרמני יופיע ב-9 באוגוסט 1990.

"הכוח וינה"

דואר אוסטריה נאות לפתח סניציג'ודאר מיוחד להטבעת חותמת-דואר בתערוכת בוליספורט שתהיה בוינה לכבוד 80 שנה לאגודות "הכוח וינה" אגודות ספורט של יהודי אוסטריה.

התערוכה תיפתח ב-4 ביוני 1989. בחותמת מופיע מגן-דוד מסונן והמלים "80 לכוח וינה".

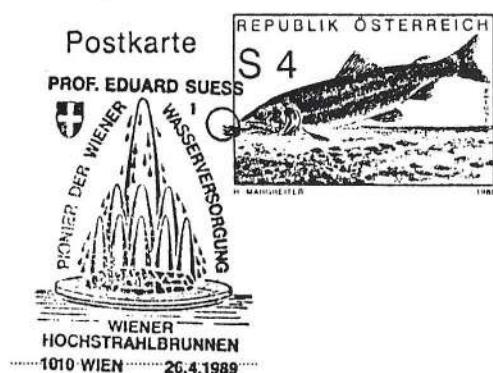
לכבוד המאורע התיר דואר אוסטריה הדפסת שובל מיוחד עם סמל "הכוח וינה", דומה לבולי יודאיקה אחרים שהופיעו בעבר באוסטריה. יוזם להדפסת השובל המיוחד הוא מרסל רובין – יוזר אגודות חובבי בול ישראל באוסטריה.

JUBILÄUM DES JÜD.
SPORTES
JUBILEE OF
JEWISH SPORT

JUBILÄUM DES JÜD.
SPORTES
JUBILEE OF
JEWISH SPORT

ב"פסחא" של טיעיאן – משה וישראל...

חותמת אחרת שהוקדשה לפרופסור זיס, מראה את מזיקת המים של וינה וסביבו, מזכירה שוב את שמו. חותמת נוספת לאותה שנה, הוטבעה במסגרת כניסה לחברה לגיאולוגיה באוסטריה.

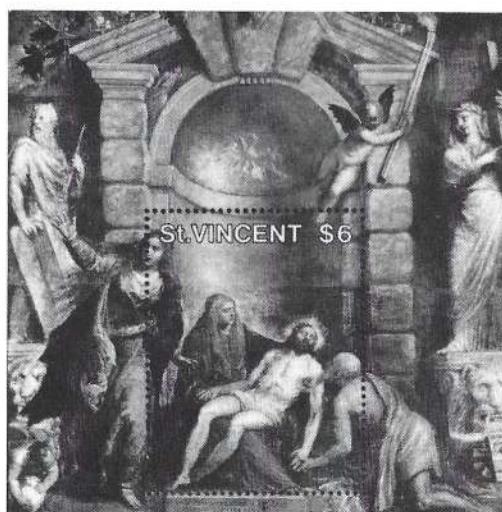
שתי חותמות אחרות של אוסטריה שהוטבעו שם באותה שנה, הקדשו לイוסף לודויג ויטגנשטיין, פילוסוף ממוצא יהודי (1889 – 1951).

שתי החותמות הוקדשו לחברת האוסטרית על שם לודויג ויטגנשטיין, שבאהת ציפור הינשוף, סמל לפילוסופיה ובאחרת ארמן ויטגנשטיין.

יצירתו הנדרלה של הצייר טיציאן, 1576 לערך, הופיעה בגילון מזכרת בולאי של סט. וינסנט, לזכר פסחא 1989. גילון אחר של סט. וינסנט מתאר יצירה אחרת של טיציאן "ההורדה" מן הצלב. גם היא הופיעה בעורגת גילון מזכרת יחד עם עוד 8 יצירות בצורת בולים.

היצירה "פייטה" מצויה בונציה ואילו ה"הורדה" מצויה בלובר בפריז. ואותו, בוודאי, תunnyין יותר מכל הנקודה היהודית שבגילון הראשון על-פי היצירה בשם "פייטה". בתמונה זו מופיע יشو (אחורי הצליבה) בין חבריו, כשרקע עמודים מפוסלים ועליהם מצד ימין דמויות עם צלב ואילו מצד שמאל, משה רבנו... דמותו של משה מזכירה את פסל משה של מיכאל אנג'לו, אם כי התנוחה שונה. משה מחזיק בימינו בלוחות הברית ובשמאו במטה.

ויטגנשטיין זיס – באוסטריה

מ. צוקרמן שלח לנו דוגמאות של חותמות אוסטריות שהוטבעו שם לאחרונה לכבודם של שני אישים ממוזעא יהודי שבודאי ימצאו עניין אצל אספני "יהודים".

חותמת את הוקדשה לאדואר זיס (1851-1914) פוליטיקאי, גואולוג וחולוץ במיפוי כדור הארץ. החותמת מראה את מכון המים של וינה ומוקדשתليس במלואות 75 שנה למוות.

בימים אלה הונפקה בקק"ל סדרת בולים – "ארץ זבת חלב ודבש", שהופיעה בשני גליונות. 12 בול בגליוון.

בדף ההסבר לבולים מסופר שבמסורת הדורות ובמיוחד בקרב קהילת ישראל בוגלה, השתרש התיאור "ארץ זבת חלב ודבש" ככינוי לעושרה של ארץ ישראל בשפע של תוכחת חקלאית.

לעומת דימוי מקובל זה, מלבדים המימאים הארבי אולוגיים כי רוב אזורי הארץ יארץ לא היו כלל בעיובן חקלאי במשך הגיאו עליהם בני ישראל, ולא היו בהם ישובי קבוע. העיוו בתנ"ך מלמד, שהחרים היו מוכסם בעירחותם ובשבכיהם, ובני ישראל הם שהחשירו אותם כדי לאפשר בניית מידרגים בהרים ונטיות עצי-פרי.

הבולים עוצבו בידי איש קלדרון והודפסו בדפוס לוני אפשטיין.

אזורים אלה, המכוסים בצמחיות-יבר ירוקה במשך כל השנה, מהווים אזורי מרעה מצוינים, והם גם אזוריים אידיאליים לנוחיל דבורים, בשפע פרחים במשך חודשים רבים בשנה.

ברור, איפוא, כי התיאור "ארץ זבת חלב ודבש" בפי המרגלים שלח משא מן המדבר לתוך הארץ אינו תיאור של ארץ חקלאית, אלא תיאור של שפע המרעה – הן לצאן והן לדבורים – שהיא מצוי באזורי הארץ בארץ בטרום כניסהם של בני ישראל אליה.

בנאות קדומים השומרה הלאומית של טבע הארץ במקורות ישראל, הנמצאת ליד חורשות הקרכן הקיימת במודיעין – מיצגים הרי הארץ כפי שהיו בטרם התנהלותם של בני ישראל באזור המcona "יער חלב ודבש", והמדרגות החקלאלות שנבנו ועובדו בידי בני ישראל מיזוגות שם באזורי "כרם ישעיהו" ו"שבעת המינים".

דברי ההסביר מטעם מפעל הבולים של קק"ל נכתבו לפי ספרו של נגה הרואני "טבע ונוף במורשת ישראל", (שיצא לאור בהוצאה נאות קדומים), ועפ"י מאמרו של א.ק.

הרבבה קונכיות הופיעו בבוליז'זר, אבל עדכה לא שמו על אחת בשם "החרוט העברי" (!) ואחת צאתה תענין, בודאי, את אספni "יודאיקה".

בין הדגים, למשל, יש אחד שנקרא "הדג היהודי" והסיבה בודאי מתחשרת עם געפילטער פיש". לגבי הקונכיה העברית, יש הסבר דומה אבל עוד יותר מוזר.

דוואר פלאו, רפובליקה ננסית באוקיאנוס השקט, תחת חסות אדמיניסטרטיבית של ארה"ב, הנפיקה 5 בולי קונכיות בשורת בולים אחת, כאשר הקונכיות היא זו שנគראת "היברו קו" (החרוט העברי).

סדרת הקונכיות היא החמישית בפלאו ורק אחת מזו הקונכיות היא בעלת הקשר ליהדותה.

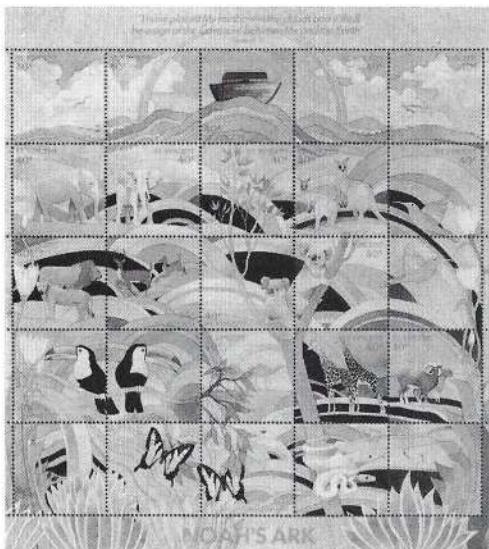
המדובר בקונכיה הנפוצה ביותר באוקיאנוס היהודי והשקט ובפלאו והיא מצויה בימים רדודים או מתחות למושבות אלמוניים. הקונכיה מכוסה בדרך כלל, שכבות סידניות יקרקות. היא לבנה מבחוון עם 3-4 רבעים שחורים ובתוכה צבעה סגול יוחד.

בבול מופיע השם בלטינית ובאנגלית "היברו קו". על-פי הودעה רשמית של דוואר פלאו, ניתן לקונכיה השם "החרוט העברי" משום שהיא מצויה את ה... כיפה היהודית – "הירמלקה" לפ' הודעה הרשמית. בלטינית שמה של הקונכיה הוא "קונוס אבראוס".

"הסוחר מזונעיה" יצורתו של שקספיו עם דמות היהודי – נבולי סיירה ליונה.

הקשת בענן והנפש החיה – בסט. וינסנט

بني גודמן – מלך ה"סווינג"

נגן הקלרניט, הוירטואוז האמריקאי יהודי, מלך ה"סווינג", **بني גודמן** הופיע בסידרתם של מוסיקאים מטעם ודורר האי קפטן סט. וינסנט שביס הקאריבי.

בני גודמן (בנימין זוד) נולד בשיקAGO ב-1909 ומנגיל 11 השתרע בלהקות ג'אז, התמחותו הייתה בסוג הג'אז הקרווי סווינג, שנרגם באותה תקופה להתרגשות רבה בין קהל יהודי מוסיקת הג'אז. בכללותה.

בגיל 20 כבר היה בני גודמן מוסיקאי עצמאי, שיסד את להקת הג'אז העצמאית שלו (בשנת 1934). תוך שנתיים ייסד קוררטט למוסיקת הג'אז אליו צרכ את ליאונל המפטון האגדי, קוררטט שעדי היום נחassoc לטוב ביותר בין יהודי ה"סווינג".

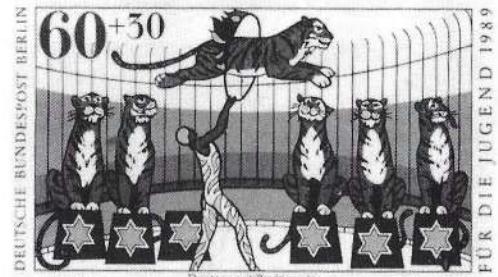
بني גודמן – מלך הסווינג

כאשר ראה ה' כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצור מהשבות לבו רע כל היום, התעצב אל ליבו ואמר למחות את האדם אשר ברא מעל פניו האדמה, מאדם ועד בהמה, רמש ועד עוף השמיים... הכתוב מוסיים במפתחו "נון מצא חן בעניינו ה'" אחר כך כתוב על הברית ועל התיבה כל חי מכלبشر, ... שבאו לתיבה, זכר ונקבה להחיות. וכותב גם על הבהמה הטהורה ומעוף השמיים מהם באו שבעה, שבעה – איש ואשתו וכמוון נוח ואישתו ובנוי אותו.

כל הסיפור על פרשת נוח המופיע בספר בראשית הונצח עתה בגilioן בולאי מיוחד במיונו שהופיע בסט. וינסט, מונית האיים הקטנה בים הקאריבי. בגilioן 25 בולים שונים שיחד מהווים יצירה אומנותית בפני עצמה. הצייר ניל ואלדן ציר את הייצור במילויו בגilioן בולאי ואכן הגilioן מורכב מ-25 יחידות נועף, שבחלקם משתלבים בנוף אחד כלליל אך לא תמיד זהה, לדעת הצייר, כדי להבליט בעלי חיים מסוימים. בעלי החיים המופיעים בבולים צוירו לרובה בורה שככל בעל חיים אחד או שניים, או קטע של נועף. החיות שבחור ואלדן מצויות בעולם כולם והוא מסמך את כלל בעלי החיים שבולם, אם כי ציר רק כ-12 זוגות.

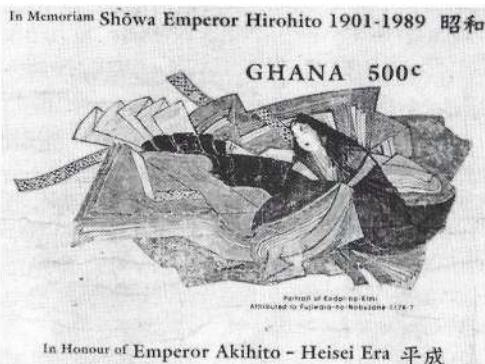
בראש הגilioן מודפס הפסוק "את קשתי נתתי לענן והיתה לאות ברית בין וביון הארץ" (בראשית ט/13). מתחתיה הגilioן מופיע הנושא "תיבת נוח". בבולים עצם פרט לשם סט. וינסנט והערך 40 סנט (בכל בול).

לגביו אספני יודאייה מחיב כМОון הגilioן כולם, שכאמרם, בבולים בנפרד אין התייחסות כתובה לתנ"ך, פרט לעובדה שהצייר כיוון לבעלי חיים מתייבת נוח... הבולים הופיעו ב-10 באפריל 1989.

באוחם מיקרי בהחלט יופיעו בבולי גומניה המערבית שישראל מניידוד של אף המיקריות, יוצרפו בזודאי לאוסף י"ודהיקה".

חלוקת דואר בכלל (משום שהכלבים מציקים לדוזרים...) תוצאה לא פחות מ-12 בולי אמן יפניים ו-12 (!) גיליונות יקרים מיוחדים. (גילוונות זיכרונו הם בדרך כלל יקרים יותר מבולים והם נועד בעיקר לאספינים, שכן אין בכך כלל מבילים מכתבים בגילוונות זיכרונו, אלא לאספנות).

בפריטים המוקדמים שקבענו, אין בשלב זה, אף בול עם דיוקן הקיסר הירוחיטו, אולם יש בignum' מזכרת של גננה צור אמנויות של תומונת הקיסר האנazonו לפי האמן פוז'יווארה-נרגושין.

אנג'ב, בולי גננה, בסידרת האמנויות היפאנית והקדשו לדיקונאות אדם, בעוד שהמדינות האחרות הנציחו בעיקר נופים.

במבחן בולאי עולמי מיוחד במינו יונצח זכרו של קיסר יפן המנוח הירוחיטו (1901-1989),攘夷, לזכר תופיע מנת בולים של כ-160 פריטים שונים.

עד כה הודיעו 17 מדינות, פרט ליפאן עצמה, על הנצחה בולאית של הקיסר, כאשר כל אחת מ-17 המדינות באסיה, באפריקה ובמרכז אמריקה, תנפיק סידרת בולים וגילונות מזכרת עם מוטיבים מתוך האמנויות היפאניות והקדשה בולתת לזכרו של הקיסר.

בש"ה היו, פרט לבולי יפן שיופיעו, 116 בולים שונים ו-40 גיליונות מזכרת שכבולם ההקדשה לקיסר ותמונה אמנות יפאנית. בbullים גם הקדשה מעבר השליטה הקיסרית שנעשתה באחרונה ביפאן, לכבודו של הקיסר אקיהיטו.

יש להניח שבמרוצת השנה ולקראות שנה למותו של הקיסר, תטרפנה מדינות נוספות עם הנצחה להירוחיטו בצוות בולים או גיליונות מזכרת, אבל כבר עכשו מזובר במנה מכובדת שתהייב הוצאה כספיית ניכרת ואף אלבום בולים מיוחד ל-156 הפריטים השונים, כאשר לגבי אספינים מסוימים (היפאנים בודאי) יחייב הנושא לכלול אלבום, בולים וכן מעתפת, כך שמדובר כאן בנושא גדול.

בשלב זה משתתפות במבחן מדינות אלו: אנטיגואה וברבודה, אוגנדה, בהוטן, גמבהה, גRENADA, גאננה, דומיניקה, טנזניה, מיקורונזיה, איי מרשל, פלאו, סט. וינסנט גRENADINES, ליסוטו, מלדייב, סיירה ליאונה;

חשיבותו של קיסר יפן "אמנות יפן" שנבחר לבולי הנצחה זה אין כלל חשיבות מי הן המדינות שבמקרה זה רכישת הבולים תהיה על פי הנושא בלבד ולא חשוב שהמדובר באיזו מדינה אימם נסית בלתי ידועה.

כאמור, כל אחת מן המדינות תדפיס סידרת בולים וגילוון זיכרונו אחד או יותר. בהוטן, למשל, מדינת החימלאים הקטנה, בה אין

באיות צפון אירופה

חמש המדינות הסקנדינביות – שוודיה, נורווגיה, פינלנד, איסלנד ודנמרק, יקדו שושנה בולימ מיעודים לנושא אחד, כפי שכבר עשו זאת לפני שלוש שנים.

השנה נבחרו תלבושים עמיים כנושא מרכז להנפקה המשותפת וכל אחת מן המדינות תפיק שני בולמים עם תלבושים עמיים אלה.

שוודיה מציגה בשני בולייה רק קטע לבוש עממי בעוד שאר המדינות מציגות דמויות לבושות על-פי הנורוג. ניתן לרכוש את כל 5 הסדרות (10 בולמים) במרוכז מדינה אחת כל פעם במדינה אחרת והפעם בדואר פינלנד

הצלב האדום ולא מנ דוד אדום

מן דוד האדום שלנו לא מוכר, כיודע, על-ידי הצלב האדום של גנבה וזה מבונן הסיבה שرك הצלב וחצי הסהר מופיעים כסמלים מוכרים של אירגון העזירה הראשונה העולמי.

במלואות 125 שנה להולדתו של מייסד הצלב האדום הנרי דין, הופיעו ליאצרו בולים במספר מדינות כשבוכום סימלי האירגון, מפות ואביברים וMICSHOR רפואו.

הסיפור המתרק משנת 1789 של המרד על האונטי, שסופר בספרים וסרטים קולנוע, מתרך עד היום הזה. וונציה השנה בשורה של בolidoor, במלאות 200 שנה למשעה.

ב-1789 באה, כمسופר, הספינה "אונטי" למסע לאי האיטי. הקברניט היה לא אחר מקפטן ויליאם בלי האוצר וצווות קצינים ומלחים שהיו תחת פיקודו וקיבלו מרותו עד לאותו יום שהתרמודו בלב האוקיאנוס והשתלטו על הספינה. קפטן בלי וכמה מאנשיו הורשו לרדת מן הספינה בסירה קטנה ואילו המורדים המשיכו עם הצליפות נשים מטהיתי לאי פיטקרן.

בראש המורדים עמד קריסטיאן פלטשר והמרד הוא ללא ספק, מן המפורטים ביותר בהיסטוריה הימית. קפטן ויליאם בלי ו-18 מאנשיו הגיעו לבריטניה.

The Mutiny on the Bounty 1789

אי פיטקרן שבאוקיאנוס השקט שיך לבריטניה ומנפיק בולים עצמאיים. על-אף אוכלוסייתו הקטנה, שהיא בערך כאלכסיית כפר על שטח של כ-5 ק"מ, הנקיה השנה פיטקרן שלוש מנות בולים לכבוד המאורע.

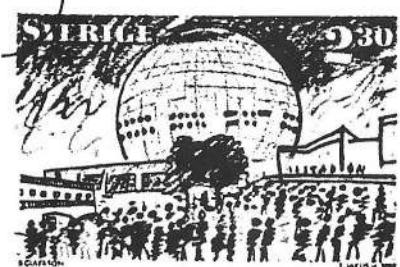
בגיליוו השלייש, שהופיע בימים אלה, יש שלושה בולים ושובל הסבר בצורת מפת המסע. בול אחד מראה ירידתו של קפטן בלי עם אנשיו לשירה קטנה.

השני מראה כמה מן המתישבים החדשניים באי פיטקרן עם הנשים מהאי והשלישי מראה את פלטשר המורד בתעתק בול של איי מאן. לクリסטיאן פלטשר קשר משפחתי עם האי מאן, שהפיק ליאצרו בול דואר, שכן הוא בן משפחתו של ויליאם דורמןהייג המוקם.

הגולובוס הגדול ביותר בעולם

כידוע בשודיה נמצא הגולובוס הגדול ביותר בעולם. המבנה הארכיטקטוני המיחודי יופיע עתה בסידרה בת ארבעה בולים שיופיעו בצורת קוונטנס.

זהו המבנה הגדול ביותר בעולם מסגו בעולם, 85 מ' גובה ו-110 מ' רוחב עם קיבול של 16,000 איש חנוכת המבנה התקיים ב-14 באפריל וזה נום הופעת הבולטים עליהם יתנוסס הגולובוס האדר. מטרת המבנה הענק היא לאפשר לשודיה מרכז משלחה לספורט ומופעי-תרבות אחרים הן לצרכי פנים ובוקרם למופעים בינלאומיים.

תנווה שכזאת

דו-אגר גמבה הנפק זה עתה סידרה בת ארבעה בולים לכבוד "יום הצבע". הבולטים מתארים את דגל המדינה והחיילים במצבי ירי, הצדעה וכו'. אחד הבולטים רואים חיילים בתרגיל קרב שהרבה של החיל מופנה לכיוון דיוון הנשייא....

במרפסת הפרלמנט של אוסטרליה מוצב פיסלה של הוד מלטה המלכה אליזבת השנייה, עשוי ברונזה ובס. הפסל הועתק עתה למלוי דאור לכבוד יום הולדתת של המלכה.

סט. לוציה בת 10

השנה מלאו 10 שנים לעצמאותה של סט. לוציה, היא בקבוצת איי וינדורם במזרח הודה המערבית. סט. לוציה נתגלה על ידי קולומבוス ב-1502. זהו אי הררי בעל אקלים טרופי בשטח של כ-600 קמ"ר עם אוכלוסיה של כ-200 אלף נפש.

לציוון מלאות עשר שנים לעצמאותה הנפיק הדואר שסידרה בת ארבעה בולים וגילוון מזכרת המתארים התפתחות וקידמה באי.

1979 1989

10th Anniversary
of Independence

TURKS & CAICOS
ISLANDS

10c
BILLFISH
TOURNAMENT
1988

מאה להוריין

באופנה עתה בולים עם נוף המקיף מספר בולים מצורפים כלומר, תמונה אחת מחולמת בניקוב במספר בולים, כך שבכל בול קטע מן התמונה השלהמה.

בسمואה, שבאוקיאנוס השקט זכר הוריין משנת 1889 שעתה, הונצח בבוליז'ואר. ציר בשם ארנסט ניסבט ציר מספר ספרנות נאבקות בהוריין והנוף כולל חולק עלידי ניקוב לארבעה בולים. הערכיהם מ-50 סנט ועד 2 דולר.

מספר סדרות בולי דינם הופיעו באחרונה: איי מרשל טורוקס וקיוקס מיקרונזיה, גאנגה ועוד.

בכל זאת – 1 סנט

הנהלת הדואר והסוכנות העוסקות בהפצת בולי דואר לאספנאים, חלוקים בדעתו לגבי העריכים בהנפקת בולים. בעוד שהנהלות דואר מעוניינות לספק ערכיכים נבוהים לאשנבי הדואר מטעמי נוחות, לכל יצטרכו מבייל החבילות להשתמש במספר רב של בולים לבול התעריף הנקוב, מעוניינים הסוכנים להבטיח גם ערכיכים קטנים, אפילו שלא בשימוש דואר אך יש בהם כדי להזיל הסידורה ואולי בדרך זו להרבות בהפצה בקרב הציבורם, גם אם גורם להם הפסד בעמלות. לרוב גוברת דעתם של המצדדים בערכיכים מבינוני ומעלה, אך לא תמיד.

הנה, למשל, מפיצה עטה אוסטרליה סידורה בת 7 בולי ספורט, כשהערך הנמוך בהם הוא 1 סנט ויש גם בולים של 2 ו-3 סנט.

ארבעת הערכיכים האחרים הם בני 39, 55, 70 ו-1.11 דולר אוסטרלי, אכן פשרה...

באוסטרליה – 10 דולר

בהמשך לבול בן 1 סנט שהופיע לא מזמן באוסטרליה, הונפק עטה בול בן 10 דולר (אצלנו הגובה ביוטר הוא בן 10 ש"ח).

שניות ב"אוויר" – בצרפת

ऋפת הדפסה מהודורה חדשה של בולי דואר האוויר בערכיכים הגבוהים – 15, 20, 30 ו-50 פ"ץ. מומחים גילו הבדלים זעירים בהדפסה.

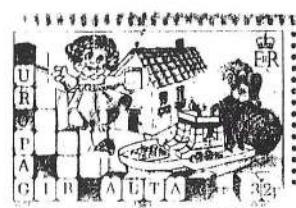

צעוצועי ילדים כנושא לבולי אירופה

כל מדינות אירופה המאוגדים באיגוד הדואר האירופאי החליטו על נושא אחד לגבי סידורת בולי "אירופה" 1989. הנושא שנקבע הוא צעצועי ילדים. במסגרת זו הנקה גיברלטר שני בולים שכלי הציור בהם הוא צעצועם.

בגאנגה הופעה סידורה עם הדפס וככש בשל האינפלציה.

- לנו מבחר בולי ישראל וח'ל, מטבעות ושטרות
- ידיאקה ארץ הקודש
- תולדות הדואר ונושאים שונים.

בולי כחול לבן
בנהנתת א. סגל

מכירות פומביות AUCTIONS

בולם לאספנאים • מכירות פומביות • יודαιקה • תולדות הדואר

AUCTIONS • STAMPS • JUDAICA

• POSTAL HISTORY

יעוז והדרכה ללא תשלום

ח' המלך ג'ורג', 6 תל אביב טל. 281023

מחברים למערכת

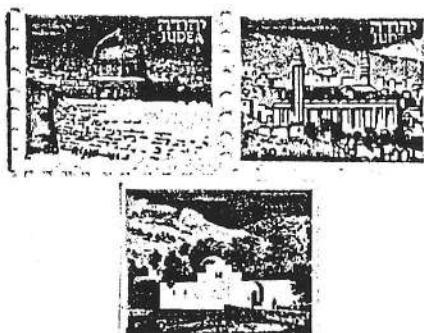
תשובות

שנה לגilioי אמריקה לא הזכרו בתוכניתה הנחפקות של דואר ישראל ולפחות בשנה הקורובה אין סיכוי שיופיעו אצלנו בולים. לכבודו של קולומבו.

בעולם כבר הוחל בהנפקת בולים לציוו גילוח של אמריקה ויש מדיניות שאף הקדימו וכבר אשתקך הדפיסו סדרות בולים לכבוד המאורע. באחרונה הוציאה בוליביה גלון בולאי בנושא זה ובו דמיות מן התקופה וכן דיזיין המלך חואן קרלוס הספרדי.

האמנם בולי "מדינת יהודה"

נראה, שגם קוראים, חשוב שיהיו עם כל... במקורה שלנו עם מעט הבנה בולאית. הכוונה ל-3 התווות שהכין מיכאל בן חורין וחבריו עבור "מדינת יהודה" לששתקים אי שם ב"יהודה ושומרון". אכן, הללו הדפסו 3 תווות על נייר פלסטי, לא מקובל בבלואות ולא ניתן אף להחתמה, אבל אין בכך חשיבות כי אלה אינם בולי דואר ואיש לא מחתמים אותם בטור מלאה. לפि צורתם הם טובים למשחק ילדים...

TOPICAL COVERS. All US pictorial cancels for 1988, about 2,000, are listed and depicted in our 70 page catalog. Price is \$20., pricelists accompany. Sample \$1.00, sample cover \$1.00 more. Cash only. General Image; Box 335; Maplewood, NJ 07040: USA.

מעוניינים בחיליפין EXCHANGE WANTED

Joanna Heclik

ul. Chabrow 94/31
45 — 422 Opole
Poland

Dr. J. A. Socvotex,
45 Marlborough Road
Ipswich, Suffolk
ENGLAND IP4 5AX
United Kingdom

Jan Walkowski

ul. Kopernika 4/1
67 — 400 Wschowa
woy. Leszno, Poland

H. Jalkowiak

Tworzymirki 24
63 — 800 Gostyn
Woj. Leszno
P.O.B 30, Poland

Tadeusz Cygan

P.O.B 8, Jaworzno
32 — 510
Woj. Katowickie Poland

Michael Lindner

Sportheim 12/9
6712 Triptis
German Democratic Republic

Ing. Pavel Vejvosta

Cs — 592 62
Nedvedice No 370
Czechoslovakia

Ms. Eviae Szinay Ph. D

P.o. Box 78
H — 1725 Budapestxx
Hungary

Marian Kalka

Skrytka pocztowa nr 5
73—240 — Bierzwnik
Pologne

mqr Wiktor Zybaqlo
77—300 Czuchow
ul. Jagiellonska 11
Polska

Zdravko Majer

Vinka Rehaka 11
43550 Pakrac
Croatia, Yugoslavia

Andrzej Soborski

Ul. Brzozowa 46 m 4
Pl 40-170 Katowice
Poland

Mr. Jan Marchelak,

Ul. Bialostocka, n/6/97
41—220 — Sosnowiec
Polska — Polonia

Stanislaw Broniewski

Stalingradzka 20 m
03—468 Warszawa
Poland

Mr. Henryk Tikatowicz

Box. 105
21-500 Biata
Podlaska
Poland

Newton Cohin Ribeiro

Rua Souit Maitin 22—45
17100 — Bauru —
S. Paulo
Brazil

קטלוג חותמות דואר ציוריות של ארחה"ב,
1988, הסוקר כ-2000 חותמות שונות ב-70
עמודים נמכר ב-20 דולר. פרטם בטקסט
האנגלי.

סגנו יי'ר. מינץ וב. גורסן; מזכיר צ. אלוני; נבר – מ. סונדק; חברי ועד נוספים – ד"ר י. רימון, ד"ר א. ליבובו, י. שבתאי, ע. ולסמן; י. צחור. בדור' ח' היור' הירא, ד"ר צבי שמעוני, ציונה במיוחד הפעולות הנמרצות של העמותה בשנים האחרונות בעידוד מחקרים והוחזאה לאור של ספריים מטעם העמותה, על תולדות הדאר של ארץ ישראל בתחוםיה השונים. לספרים היהות הצלחה ניכרת. (של מרדי סונדק ושל יוסף אהרון). עומד להופיע (כ繼ראה ל��ראת סוף 1989) ספרם של מ. סייג וחו. שמיר על קשיי הדאר לשעת חרום בין ישראל לח'ל' בתקופה של מלחמת השחרור. כמו כן הוחלט על התחלת פרויקט רב התקף של היזק של הוצאה לאור (כ繼ראה בכרכים אחדים) של "תולדות הדאר בתקופה המערב, 1948, לצורך זה תבחר מבחן חברי העמותה מערכת נרכבת שתהייה אחראית לביצוע פרויקט זה, שבoday ימשך מספר שנים. בטאון האנודה עבר לאחרונה שיפור טכני ניכר, עם המעבר להדפסה באמצעות מדפסת לייזר, פלטוטות מתקנת וצילומי רשת. הבטאון, שהגענו כבר למס' 36, נפוץ בעולם כולם כולם ונחשב היום לאחד הטוביים ביותר בתחום תולדות הדאר של א"י. היור' ציין במיוחד את תרומתו של מרווין סייג.

הסוחר מונציה – בסייעת לייאונה

דו"ר סיירה לייאונה (באפריקה) יצא במרוצת חודש יוני 1989 שני גיליונות בולים כשבכל גיליון 8 בולים ושובל הסבר. נוסף לאלה, יופיעו 2 גיליונות עם תמונות שייקספיר והתייאטרון על שםו. בסידורת הבולים הגדולה, תמונות מהרבה יצירות שייקספיר, במיוחד שהציגו במרובית בימיו העולמיים כמו "רייצ'ארד ה-3", "אותלו", "מקבט", "המלך", "אלילוף הסוררט", "נסות וינצ'ר העליזות", "הנרי ה-5", "רומיאו ווליה", "הסוחר מונציה", כתוב בעיניכם" ו"המלך ליר". לאורבעה מחותן הוקדו שני בולים לכל אחד, כמובן, שתי תמונות מתוך אותו אותו מזהה ("הנרי ה-4", "אותלו", "אלילוף הסוררט" ו"מקבט").

אין ספק שגם סידורה צבעונית ומעניינת בהחלטת יש בה אפילו הנקודה היהודית. בבול עם תמונת מתוך "הסוחר מונציה" מופיע, כמובן הסוחר היהודי שיילוק, הלא הוא הסוחר מונציה. רבים ורבים במחזה זה נקדוה אנטישמית של שייקספיר אך רבים גם חולקים על דעת זו.

בשנת 1937 הגעתו לננתניה ולהפעלתו היו, בין 700 תושבי המקום, מספר אספני בולים, ביניהם ניסר, באוכמן, يولיס ואחרים.

בקופה שקדמה להכרזת העצמאות לא הייתה מוגרת מאורגנת אך נערכופגישות בין האספניים לשם החלפת בולים, בספריה העירונית, בבניין ארלווזרוב, בבית החסידות ברוח' סמולנסקי ובכל מקום אחר שנתאפשר.

זמן לאמן היו מארגוני הסעות לכפר-סבא לחברנו הותיק א. נוליך ז'ל, שכבר אז היה בולאי פעיל וידעו בארץ.

עם הכרזת המדינה התרחבו פעולותינו ואחרי הופעת הבולים הישראליים הראשונים גברה ההתיעניות בבולאות ואספניים חדשים ובין ה策טרפו לחוגינו.

בתחילת שנות ה-50 התארגו במסגרת רשמית במס "אגודות הבולאים, נתניה". בשנת 1953 ו-1954 גובה המס שגבינו מ לחברים היה 200 מיל לחיש ובסנת 1955 העלינו את המס ל-400 מיל בלבד (!).

הייר' הראשו היה המהנדס בריצ'ון פרידמן והמציר היה שלום באוכמן.

مكانם הפגישות בתקופה זו היה מלון עדן ואחריו שנסגר המלון, נאלצנו שוב לנודז ולקיים פגישותינו במקומות שונים כמו קפה גולדה, במעודן לילה, בקפה ג'ררד, בבית רמז, או הול'ש עד סוף סוף הגיעו למועדון משלנו והדבר רק לאחר תערוכה הלאומית שארגנו ב-1976 ואכננו עמוק מஸדר התקשרות.

בין האירועים הנוספים אוגד לנו אירגנה במשך שנים קיומה, יש לציין את תערכות הבולאים של גימלאים בביית רמז, תערכות נוער זן – חסכן בبنק הפעולים תערכות נוער נוספת בשנת 1981, וכמו כן שתי התערוכות הלאומית המוצלחות מאד בשנים 1976 ו-1986.

ייר' האגודה אחורי פרידמן היה אנוליך ז'ל שעבד מכפר סבא לננתניה ומארח יותר נבחר לנשיא כבוד באגודה וזכה במדליית ד"ר אופיר. אחרון כיהון בתפקיד אליו עז שטקל ומאי 1980 שי מז"א.

בעמותה לתולדות הדאר של ארץ ישראל

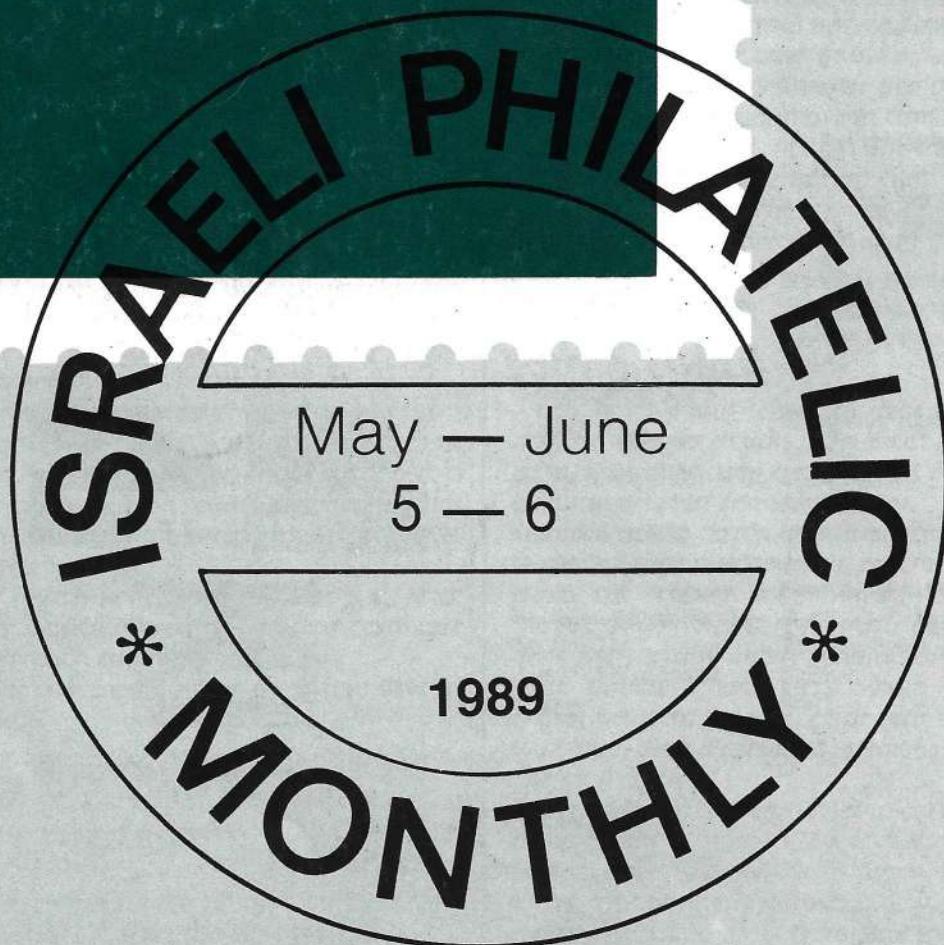
באסיפה הדור'שנית של "האגודה לתולדות הדאר של ארץ ישראל" שהתקיימה בת"א ב-29.3.89, נבחר של ארץ ישראל, כדלקמן: יי'ר ד"ר צ. שמעוני;

401/2264/
2

חוגהחות בולאיישראלי
הספריה

"הסוחר מוונציה" –
ציירתו של שייקספיר – בסיפורו ליאונה

הירחון הישראלי לבולאות